

ANDRA SÖNDAGEN EFTER PÅSKDAGEN

MISERICORDIA DOMINI

Epistel: 1 Petr. 2: 21-25. Evangelium: Joh. 10: 11-16. Predikan över Joh 10: 1-10 av Ingemar Andersson (LFS)

DEN GODE HERDEN

Ett barn på sju år vet numera, Gud vare lov, vad kyrkan är: hon är nämligen de heliga troende och "fåren, som hör sin herdes röst". Svenska kyrkans bekännelseskrifter, SKB s. 335.

Så definierar våra lutherska bekännelseskrifter den kristna kyrkan, den som vi i trosbekännelsen bekant oss till: "Jag tror på en helig, allmänlig kyrka, de heligas samfund."

Det är alltså om denna kyrka Jesus talar i vår text, då han talar om fårfallan, om herdar och om får.

Ordet kyrka kan ha olika betydelse beroende på sammanhang. Om vi bortser ifrån det vanligaste bruket av ordet i betydelsen en byggnad, så talar vi om dels den osynliga kyrkan, dels den synliga. Och det är viktigt att ha klart för sig skillnaden mellan dessa.

Jesus talar i vår text om båda dessa kyrkor. Den osynliga kyrkan är kyrkan i "egentlig mening". I denna kyrka finns endast sanna Guds barn. De är lemmar i Kristi kropp, i den kristna församlingen, där Kristus själv är huvudet. Den är fårfallan med "fåren, som hör sin herdes röst", den är "en trons och den helige Andes gemenskap i våra hjärtan". Och därmed är det också sagt, att den är osynlig. Hjärtats tro kan endast Gud se och han ensam vet vem som i sanning tillhör den heliga, allmänliga kyrkan, de heligas samfund.

Men om nu denna heliga kyrka är osynlig, hur kan man då veta att den finns och var den finns?

Jo, så här stod det i citatet från bekännelseskrifterna: "Kyrkan är i grunden en trons och den helige Andes gemenskap i våra hjärtan, men den har likväl yttre kännetecken, så att man kan känna igen den, nämligen den rena evangeliska läran och förvaltandet av sakramenten i överensstämmelse med Kristi evangelium..."

Här talas om "yttre kännetecken, så att man kan känna igen den". Där Guds ord predikas rent och klart och sakramenten förvaltas efter Kristi ord och instiftelse, där har man de yttre kännetecknen som vi kan se, och då vet vi att där finns också "fåren, som hör sin herdes röst". Där finns Guds barn som lever i trons och den helige Andes gemenskap. Där finns den osynliga kyrkan, fårfallan som Jesus talar om i vår text. Och att det är så, det vet vi av Guds ord där Herren själv säger:

Liksom regnet och snön faller från himlen och inte återvänder dit, förrän det har vattnat jorden och gjort den fruktbar och ger säd till att så och bröd till att äta, så skall det vara med ordet som går ut från min mun. Förgäves skall det inte vända tillbaka till mig utan att ha verkat vad jag vill, och utfört det vartill jag har sänt ut det. Jes. 55.

Guds ord bär frukt. Det kallar människor ur syndens mörker till Guds underbara ljus. Det omvänder människor, gör dem som är döda i överträdelser och synder levande med Kristus. "Av nåd är ni frälsta", skriver Paulus till efesierna, ni som förut var vredens barn. För er har evangelium om frid predikats, säger han, och därigenom har ni, som förut var utan hopp och utan Gud i världen, nu blivit "medborgare tillsammans med de heliga och tillhör Guds familj". De har lyssnat till herdens röst och gått in genom dörren till fårfallan. Och dörren, säger Jesus, det är jag själv:

Jag är dörren. Den som går in genom mig skall bli frälst, och han skall gå in och gå ut och finna bete... Jag har kommit för att de skall ha liv, ja, liv i överflöd.

Hans röst lyssnar fåren till, hans röst känner de igen. Han går före dem och de följer honom. Och han känner sina får så väl, att han kan kalla dem alla vid namn. Hos honom går de som barn i huset – här går de ut och in och finner bete.

Men Jesus talar också om något annat i vår text. Han talar om faror som hotar hans får. Han talar om sådana som inte går in genom dörren, utan tar sig in på något annat ställe. Han talar om främmande röster, om tjuvar och rövare, om sådana som har kommit för att stjäla, slakta och döda. Och då handlar det om Kristi kyrkas villkor här i världen och om förhållanden i den yttre, synliga kyrkan.

Djävulen går, när han inte förskapar sig till en ljusets ängel, omkring som ett rytande lejon, och söker efter vem han kan sluka. Han är ständigt på jakt efter rov. Han är ute för att stjäla, slakta och döda människosjälur, och han har många medhjälpare, falska herdar som söker locka fåren och lammen bort från fårfallan till själafiendens domäner i syndens och förtappelsens ödemarker. Och han är förfärande framgångsrik. Tiderna igenom har han härjat, inte bara i den ogudaktiga världen, utan också mitt ibland Herrens folk.

Herren vittnar genom profeten Jeremia: *Mitt folk var förlorade får. Deras herdar förde dem vilse och lät dem irra omkring på bergen. De strövade från berg till höjd och glömde sin viloplats.* Jer. 50:6.

Och i Hes. 34 får profeten uppdraget att profetera mot Israels herdar: *HERRENS ord kom till mig. Han sade: "Du människobarn, profetera mot Israels herdar, profetera och säg till dem: Så säger Herren, HERREN: Ve er, ni Israels herdar, som bara tagit hand om er själva! Skulle inte herdarna ta hand om hjorden? I stället åt ni upp det feta, ni klädde er med ull och slaktade de gödda djuren. Men ni tog inte hand om hjorden. De svaga stärkte ni inte, de sjuka botade ni inte, de sårade förband ni inte, de som drivit vilse förde ni inte tillbaka, de förlorade sökte ni inte upp, utan med hårdhet och grymhet härskade ni över dem. De skingrades, eftersom de inte hade någon berde. De blev till mat åt alla markens djur när de skingrades.*

Mina får irrar nu omkring på alla berg och alla höga kullar. Över hela landet är mina får kringspredda utan att någon frågar efter dem eller söker upp dem. Hör därför HERRENS ord, ni herdar: Så sant jag lever, säger Herren, HERREN, sannerligen, därför att mina får har lämnats till rov och därför att mina får har blivit ett byte för alla vilda djur - de har ju ingen berde - och eftersom mina herdar inte frågar efter mina får, då herdarna bara tänker på sig själva och inte på mina får, därför, ni herdar: Hör HERRENS ord: Så säger Herren, HERREN: Se, jag är emot herdarna och skall utkräva mina får ur deras hand och göra slut på deras herdetjänst. Herdarna skall då inte mer kunna föda sig själva på detta sätt, ty jag skall rädda mina får ur deras gap, så att de inte blir föda åt dem.

Det är om sådana herdar Jesus talar i dagens text. De har inte kommit in i fårfallan genom dörren. De har gått förbi Kristus. De är tjuvar och rövare – kallade och sända, inte av Herren, utan av djävulen själv.

Farliga är de, för de har tagit sig in i fårfallan. De hör inte dit, men de har lurat sig förbi dörrvaktaren och finns mitt inne i den kristna församlingen. Därför måste varje kristen vara vaken för själafiendens försök att komma åt fåren. Man kan intet ont anande råka ut för en ulv i fårkläder. Man kan bli lockad bort av främmande röster.

Och det kan ske, att den som varit en rätt berde i den store Överherdens tjänst, vars röst fåren gärna lyssnat till, av djävulen blir förförd, så att han blivit en tjuv och en rövare, som lurar fåren bort från den gode herden. Det kommer en annan ton in i herderösten, men så försiktigt och smygande att fårörat lätt förvillas.

Paulus uppmanade de kristna ledarna i Efesus att fullgöra sin herdetjänst och sköta den hjord där den helige Ande satt dem, till att vara herdar för Guds församling som han köpt med sitt eget blod. Och han säger dem att han vet att rovlustna vargar ur deras egen krets skall träda fram och härja ibland dem och inte skona hjorden. (Apg. 20).

Därför måste de kristna vara på sin vakt. De skall lyssna med fåröronen till sin berde och de skall troget bära fram sin berde i bön till den store Överherden för fåren, så att han kan stå emot djävulens ränkspel, hållas vid andlig sans och besinning och vara en trogen berde för hjorden, i Överherdens tjänst och under hans vård och tuktan.

En rätt herde är själv ett får i Herrens hjord. Han skall leva i livsgemenskap med sin Herre och Frälsare, för det är i Överherdens tjänst han skall föra sina får i bet på Guds ords gröna ängar och föra dem till de levande vattenkällorna. Han skall själv ha gått in genom dörren till fårahuset. Då har han från Gud genom församlingen en rätt kallelse och har ombetrots med det herdeämbete som Kristus själv instiftat. Jesus säger ju till Petrus: *Var herde för mina får.*

Och trogen sitt uppdrag förmanar sedan Petrus de herdar som kommer efter honom: *Var herdar för Guds hjord som finns hos er och vaka över den, inte av tvång utan av fri vilja, så som Gud vill, inte för egen vinning utan med hängivet hjärta. Uppträd inte som herrar över dem som kommit på er lott, utan var föredömen för hjorden. När den högste herden uppenbarar sig skall ni få härlighetens segerkrans, som aldrig vissnar.* (1 Petr. 5:2f.)

Jesus är den högste herden, Den Gode Herden! Han är inte en god herde i allmänhet utan DEN GODE HERDEN i bestämd form. Ingen finns som han. Han står närmare sina får än någon av hans underherdar. Han känner dem bättre än de känner sig själva och han ger sitt liv för fåren. Ingen herde har en sådan omsorg om fåren som han. Det är därför som fåren i hans hjord har, som han säger i vår text, ”liv, ja, liv i överflöd”.

Hur blir man då ett Jesu får? *Jag är dörren. Den som går in genom mig skall bli frälst, och han skall gå in och gå ut och finna bete.* (v.9)

Med oss är det så här: *Vi gick alla vilse som får, var och en gick sin egen väg, men all vår skuld lade HERREN på honom... Han var genomborrat för våra överträdelsers skull, slagen för våra missgärningars skull. Straffet var lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi belade.* Jesus är Frälsaren. Han har frälst oss, ryckt oss ur själafiendens klor, och tagit oss in i den himmelska fårållan.

Petrus skriver: *Våra synder bar han (Jesus) i sin kropp upp på korsets trä, för att vi skulle dö bort från synderna och leva för rättfärdigheten. Och genom hans sår har ni blivit botade. Ni var som vilsegångna får, men nu har ni vänt om till era själars herde och vårdare.*

Är det också din livssituation – vilsegången men återvänd, så att din fattiga själ vilar hos Herden och Själavårdaren? Är du ett får i hans hjord, eller irrar du, som Hesekiel skriver, omkring på alla berg och alla höga kullar, vilse i denna världens vildmark, långt borta från fårållan?

En sak skall du veta. Har du gått vilse så är herden nu ute och söker. Och han ger inte upp. Jordiska herdar kan vara försumliga, taffliga, ja lata och rent av likgiltiga, men inte den gode Herden. Du blev ju hans, ett får i den gode herdens hjord, genom det heliga dopet. *Jesu, i din vård vi ge Våra barn, vårt glädjeämne...* sjunger vi i doppsalmen, och vidare:

*Gode Herde, i din hjord,
Du de svaga lamm ej glömmet.
Livets bad och nådens bord
Du så huldrik åt dem gömmer.
I din famn du vill de kära
Till din Faders boning bära.*

Så har Den Gode Herden ända från din spädate barndom tagit hand om dig, vårdat och skött dig i oändlig kärlek och omsorg. Då du förirrat dig har han gått och letat. Och då han funnit dig, vilsen och fast i syndens snårskog, har han lagt dig på sina axlar och fört dig åter till ållan. Och där törnena har sårat och sargat, har han förbundet och helat.

De förlorade skall jag söka upp, de som gått vilse skall jag föra tillbaka, de sårade skall jag förbinda, och de svaga skall jag stärka, säger han själv i sitt ord (Hes. 34).

Och sådan är han alltjämt. *Han för sin hjord i bet som en herde, han samlar lammen i sina armar, han bär dem i sin famn. Sakta för han moderfåren fram,* säger Jesaja (Jes. 40). På hans axlar får de förlorade vila. Då bär det hem till den himmelska fårållan.

Fridens Gud, som i kraft av ett evigt förbunds blod har fört fårens store herde, vår Herre Jesus Kristus, upp från de döda, han må fullkomna er i allt gott, så att ni gör hans vilja. Och må han verka i oss det som behagar honom, genom Jesus Kristus. Honom tillhör äran i evigheternas evigheter, amen. Hebr. 13:20-21. AMEN.